PREMISE ȘI PRELIMINARII LA NOUA DOCTRINĂ TRUMP

*Iulian CHIFU**

Abstract

The new mandate of President Trump begins with an important change in spin, force and planning comparing to the first one. If we could have talked about a pragmatic realism in the first term, the premises and preliminaries of a Trump Doctrine 2.0. lean more on the concept of peace/negotiations through strength and divisive negotiations than integrative negotiations, multilateralism and understanding of the interdependences of trade, politics and security bases, at the global level.

Fighting globalism with ideology and decoupling could be harmful on the long run, if "America First" means ignoring the interests of potential allies in the days before a possible global war outbreak. America might be made Great Again only if other international actors are on board and their own interests are observed and respected, especially when it is not about big players, but about allies and partners.

Keywords: *peace through strength; pragmatic realism; transactionalism; divisive negotiations; unilateral symbolic victory.*

INTRODUCERE

A discuta despre cum va arăta o doctrină "Trump 2.0." pare prematur având în vedere timpul scurt scurs de la preluarea mandatului de președinte de către Donald Trump. Totuși, bogăția de acte executive, exprimări și poziții publice conturează deja trăsăturile noii Administrații Trump și abordările sale, principalele caracteristici ce pot fi plasate sub semnul premiselor și preliminariilor, urmând ca adaptarea la lumea turbulentă în evoluție și schimbare să determine ajustări, reveniri, rescrieri și, cel mai probabil, teme și termene de aplicare a unei baze ideatice atât de largi.

Am avut ocazia de a studia și scrie pe îndelete despre mandatul Trump în lumina unei abordări a realismului pragmatic[1] și în siajul unor gânditori, autori și practicieni care coboară până în timpul președintelui Ronald Reagan, influență asumată de D.Trump în primul mandat. Apoi, influențe de continuitate ale politicii neoconservatoare a lui George Bush Jr. și neoconservatorilor americani (a se vedea întreaga pleiadă de teorii aparținând lui Robert Kagan, teoretician și apărător al curentului). De exemplu, R.Kagan abordează postura de hiperputere a SUA și aparenta ruptură din interiorul Occidentului[2] de pe pozițiile criticismului la adresa europenilor, o postură îmbrățișată de către Donald Trump în primul mandat la Casa Albă[3]. Dacă neoconservatorii au păstrat principiile și valorile comune, cu accent pe importanța și necesitatea NATO, precum și a relațiilor transatlantice[4], Kagan introduce și

[*] Iulian Chifu este profesor la Universitatea Națională de Apărare și profesor asociat la Școala Națională de Studii Politice și Administrative. Este președintele Centrului de Prevenire a Conflictelor și Early Warning. A fost consilier de stat al prim-ministrului Guvernului României pentru afaceri externe, securitate și afaceri strategice în perioada 2021-2023. Anterior, a fost consilier prezidențial pentru afaceri strategice, securitate și politică externă (2011-2014).

tema unei lipse de respect și recunoaștere față de puterea americană, punând în discuție postura și rolul SUA în lume[5].

Pe dimensiunile populismului și naționalismului, devine relevant studiul lui Francis Fukuyama despre identitate, politici identitare contemporane, dorința de demnitate și lupta pentru recunoaștere[6], deși autorul nu are neapărat curajul să meargă și să identifice radicalismele liberal-democratice, de natură progresistă, care generează crizele identitare contemporane și fac loc politicilor identitare cu tendințe naționaliste, pe scară largă. În schimb, Fukuyama sesizează corect nevoia de identitate individuală și de identitate de grup, care este inerent legată de ființa umană și explicabilă psihologic, dar și istoric, cu nevoia profundă de a avea rădăcini, de a veni de undeva, de a crea o continuitate/ legătură cu trecutul[7]. Triada identitate - demnitate - respect este baza mecanismului care generează interesul general pentru participare, chiar neprofesionistă, la decizii, precum și apetitul pentru lideri mesianici, care discută direct cu poporul, ne spune Fukuyama.

Pentru a putea aduce în prim-plan analiza doctrinei Trump 2.0. am utilizat cadrul pe care l-am mai aplicat o dată, chiar în paginile acestei reviste, față de doctrina Trump originară, din primul mandat[8]. Apoi am analizat declarațiile de campanie și pe cele de la preluarea mandatului (primele discursuri publice în calitate de președinte, postările pe *Truth Social* și pe rețelele sociale). Am luat în considerare și declarațiile și răspunsurile din audierile de confirmare și pozițiile membrilor echipei Trump (de la Secretarul de Stat, Marco Rubio, și cel al Pentagonului, Pete Hegseth, la consilierul pentru securitate națională și șeful desemnat al CIA, ca și la alți membri implicați în politica externă, de securitate și apărare[9]).

Analiza vizează și literatura de specialitate deja publicată, organizată pe câteva teme pe care le-am considerat relevante, introduse și de adepții președintelui, de analiștii independenți, dar și de criticii actualului președinte american: Trump și naționalismul, Trump și oligarhia, Trump și libertarianismul, Trump și tranzacționalismul, elementele teoretice și practice din toată sfera conceptelor de negociere, pace, presiune cu forța/ în forță, prin forță, doctrina Monroe (amintită ca referențial pentru retragerea SUA din lume), dar și temele surprizei, impredictibilității (alții o numesc chiar *bullying* sau *Mad Man Theory*/ Teoria Omului Nebun), respectiv postura împrumutată pentru jocul de actor, comunicator și personaj histrionic a lui Donald Trump.

Desigur, nu puteam evita temele legate de politica de putere și cea de Mare Putere, teme studiate deja în contextul primului mandat Trump[10], dar cu impact sporit în cel de-al doilea mandat. Am adăugat și pozițiile Administrației Trump din primul mandat, precum și din cel curent, pe teme precum globalizarea sau naționalismul economic (de la obsesia echilibrării schimburilor de mărfuri și a balanței de plăți până la securitatea și securizarea lanțurilor de producție). Desigur, personalitatea histrionică a lui Donald Trump și interesul său pentru imagine au justificat și analiza acelor elemente de detaliu, de tipul elementelor de comunicare publică (pronunțări mai apăsate, vocabular direct și dur[11]), în raport cu evoluțiile curente[12].

DE LA REALISM PRAGMATIC LA TRANZACȚIONALISM ȘI NEGOCIERI CU SUMĂ NULĂ

Realismul pragmatic din primul mandat Trump a fost decantat, la acea vreme, pe baza evaluării unui număr semnificativ de documente definitorii, cu precădere cele două discursuri la ONU[13] și Strategia de Securitate Națională a SUA[14], dar și prin identificarea de elemente specifice[15] în acțiunile administrației, respectiv în deciziile concrete în relațiile cu Arabia Saudită, poziția față de combaterea terorismului, mutarea ambasadei SUA la Ierusalim și strategia privind Afganistanul[16].

Conceptul a fost determinat de limitarea realismului clasic, prin motivații morale, la ideile lui James Madison (1751-1836)[17] și adăugarea elementelor statului de drept la nivel global (respectiv nevoia extinderii justiției în lume) la Teddy Roosevelt (1858-1919), plus elementele

neoconservatoare ale exportului de democrație în lume și justificarea, astfel, a intervenționismului american. Putem realiza lesne, astăzi, elementele care disociază finalul de mandat Trump 1.0 și începutul celui curent de realismul principial clasic[18] și nuanțele introduse de accentul pronunțat pe interese naționale[19]. În niciun caz nu este vorba despre vreo apropiere cu înțelesurile date de echipa Trump realismului principial.

Am descoperit, firește[20], că sursa reală este Jeane J. Kirkpatrick,[21] în scrierile din 1980, prin ideile legate de **politica în forță**, respingerea destinderii și dorința de a câștiga Războiul Rece, rezistență în asumarea responsabilităților globale, dar și îmbrățișarea fundamentelor democrației liberale și a lumii bazate pe reguli și drepturile omului[22] (acestea din urmă lipsind astăzi din limbajul actualei Administrații Trump). Aduceam atunci ca argumente criticile lui Trump de la tribuna ONU[23] și multe elemente de putere și drept natural, îmbrățișate de către președintele american[24].

În evaluarea modului în care s-a transformat Doctrina Trump, în noul mandat, avem elemente de noutate care se regăsesc în discursurile din timpul campaniei electorale, atunci când a abordat teme de politică externă, securitate și apărare. Iar comentariile și analizele la zi ale profesioniștilor în relații internaționale și studii de securitate din Statele Unite sunt edificatoare în legătură cu aceste **schimbări tectonice**, dramatice. Chiar dacă analiza acestora poate fi lesne pusă pe seama unor eventuale influențe resimțite în plan personal (fapt ce ar putea justifica și limbajul folosit, care uneori atinge diatribe deranjante pentru spațiul tradițional al analizei științifice), logica și argumentele sunt corecte.

POSIBILE EFECTE ALE POLITICII DE MARE PUTERE

Principala caracteristică identificată în politica lui Donald Trump, chiar nedeclarată ca atare, este abandonarea lumii bazate pe reguli și înclinația de a îmbrățișa **revenirea la politica de putere**[25] și **politica de Mare Putere**[26]. Prima se referă la utilizarea forței, amenințarea cu utilizarea forței și exercitarea de constrângeri de toate tipurile pentru a atinge obiectivele de politică externă, iar cea de-a doua la „**marile înțelegeri”**[27] pe seama statelor mai mici și înclinația spre recrearea sferelor de influență. Tot aici se adaugă o revenire la naționalism, cu precădere la naționalismul economic, dar și la confruntările directe dintre marile puteri, evitate aproape complet după cel de-al Doilea Război Mondial.

Contestarea ordinii mondiale, pe motiv că nu mai servește intereselor Statelor Unite, a început în primul mandat Trump, dar cu mai puțină vigoare și mai degrabă pe tonul unor ajustări decât revoluții sau chiar distrugeri globale. Heterodoxia lui Trump și **distrugerea Pax Americana** se face pe considerentele președintelui că ordinea mondială actuală ar dezavantaja SUA, împinsă în rolul de polițist global, și ar permite aliaților să fugă de responsabilitățile propriei apărări[28]. Iar verdictul l-a dat Secretarul de Stat Marco Rubio, în audierea sa din Congres: „Ordinea globală post-război este depășită. A devenit azi o armă utilizată împotriva noastră”[29].

Aceste afirmații marchează revizionismul Administrației Trump 2.0. – tendință susținută și de Rusia și China de ani de zile, din cu totul alte motive, respectiv ambițiile geopolitice proprii și dorințele de dominație și restabilire a sferelor de influență sau de interese privilegiate – o gură de aer ce a justificat susținerea actualului președinte în alegeri. Revenirea la politicile de putere specifice secolului al 19-lea sau la sferele de influență adjudecate în timpul Războiului Rece este întărită de politica de putere asumată prin **impunerea păcii în forță sau cu forța**[30] (anunțată și practicată deja de Donald Trump), prin anunțurile și acțiunile care vizează obținerea supremației în imediata vecinătate (referințele la Panama, Mexic, Canada, Groenlanda[31]) și prin abordarea dominației în locul diplomației, din cauza impulsivității[32] și a temperamentului președintelui american, înclinat către tranșarea rapidă a temelor/ situațiilor complexe și dificile (varianta tăierii „nodului gordian”)[33].

Realismul actualei administrații este de netăgăduit odată ce renunță la partea pozitivă adusă lumii de Pax Americana – descurajarea comunismului, îndiguirea URSS și a regimului său, prosperitate globală fără precedent și pace relativă. Războaiele din Afganistan și Irak, precum și umilințele retragerii și risipirii unor investiții enorme în aceste operațiuni bipartizane au contat enorm. Revenirea la Tucidide și la lumea în care „*cel puternic face ceea ce vrea și cel slab suferă ceea ce trebuie să îndure*" este o altă notă a realismului dur și pur al lui Trump[34]. Diferența este că, astăzi, competiția între marile puteri a revenit în prim-plan, iar războiul între puteri majore comparabile, precum SUA și China, este tot mai probabil[35], de unde nevoia de a reîntări relațiile de importanță strategică existente și de a construi altele noi în regiunile cu relevanță pentru Statele Unite și care amenință să explodeze în confruntarea Marilor Puteri. De unde și nevoia reechilibrării obiectivelor economice, care au ocupat agenda politică în primele săptămâni ale Administrației Trump, cu cele de securitate și **maximizare de putere**.

Totuși, ipoteticele „**mari înțelegeri**", cum ar fi cea cu China, prin care Trump ar propune cedarea predominanței către Beijing în Asia (inclusiv asupra Taiwanului), și cea cu Rusia, prin care oferă o Ucrainã demilitarizată și fără garanții de securitate pe viitor, sunt considerate improbabile[36], pentru că ar echivala cu un semn de slăbiciune sau chiar de recunoaștere a unei înfrângeri din partea președintelui american, fapt inacceptabil și de neconceput. Nici perspectiva sferelor de influență în Asia și Europa nu există, chiar dacă mecanismul de constrângere a lui Trump va genera mai multă asumare de către aliații europeni și asiatici a propriei apărări; astfel, pasul unei echilibrări de costuri nu se va face prin abandonarea fără apărare, pe termen scurt, a acestor regiuni de interes strategic și pentru viitor.

Însă, tentația utilizării forței și agresiunii asupra vecinilor, impunitatea beligeranților împotriva civililor și legea celui mai puternic vor fi prezente[37], ca și instabilitatea și impredictibilitatea globală. Așa cum nici scenariile extreme, precum războiul în Asia sau războiul revenit în Europa, nu pot fi excluse[38].

Realismul dur este confirmat prin maniera tranzacționistă în care Trump abordează soluționarea problemelor politico-diplomatice; această modalitate preferată de negociere este descrisă pe larg în cartea sa, *The Art of the Deal („Arta unei înțelegeri")*, acolo unde „inexplicabilitatea distructivă a proceselor de negociere"[39] este explicată prin recursul la „*distributive bargaining*", succesul fiind cel al învingătorului în fața înfrântului, și nu varianta negocierilor integrative, de tip *win-win*. Asistăm acum la o revenire strictă la jocurile de sumă nulă. La capitolul tranzacționism, este relevantă referirea președintelui Trump la o posibilă înțelegere vizând exploatarea resurselor de metale rare ale Ucrainei de către SUA contra asigurării securității și apărării acestui stat în fața Rusiei lui Putin[40].

Revenirea lumii la naționalism a devenit o tendință evidentă după criza financiară globală din 2008 și criza datoriilor suverane din Europa[41], tendință care s-a accentuat după pandemie și expunerea dificultăților și limitelor comerțului liber global, precum și a amenințărilor la adresa lanțurilor de furnizori de produse strategice. Noua eră naționalistă poate fi definită prin creșterea **preeminenței securității față de economie**[42] și nevoia de balansare între obiective contradictorii și în conflicte de valori economice și de securitate, teme pe care noua Administrație Trump 2.0. trebuie să le decanteze și să le învețe.

Competiția dintre Marile Puteri se manifestă cu preponderență pe palierele politico-strategic și economic. În perioada primului mandat Trump abordările economice au fost axate pe crearea de formule de îndiguire *soft*, pe principiile echilibrului de putere din partea aliaților, și au avut drept rezultat privarea administrației americane de posibilitatea construcției propriei coaliții pentru redesenarea unei viitoare ordini globale în competiția cu China și formulele sale de organisme internaționale ce acoperă Sudul Global și țările în curs de dezvoltare, cu influență preponderent economică, dar insidios militară în subtext[43].

Donald Trump dorește să se impună ca un **lider care a schimbat istoria**, pe modelul foștilor președinți – Franklin W. Roosevelt (care a redefinit rolul guvernului) și Ronald Reagan (care a luat măsuri pentru maximizarea puterii economice și militare a Statelor Unite, fapt ce a înclinat balanța în favoarea Washingtonului la finalul Războiului Rece, copleșind dușmanul în spirala înarmării). În momentul de față (februarie a.c.), politica Administrației Trump este, încă, contradictorie, iar echilibrele sunt de regăsit, fiind evident faptul că la vârful ierarhiei se află o persoană căreia îi place să experimenteze, care lansează teme disruptive pentru a obliga propria administrație și terțe state să gândească critic sau neconvențional (”out of the box”) și să întrerupă ritmul blocant al soluțiilor ineficiente la conflictele sau temele politice mari[44]. **Guvernarea prin criză**, pentru a obliga la soluții novatoare, pare să fie formula preferată. Din nou, această abordare nu este altceva decât un recurs la tăierea „nodului gordian”, ca soluție tranșantă și radicală a forței ce ocolește diplomația.

Cu toate acestea, regulile relațiilor internaționale se aplică, în cele din urmă, și „uraganului” Trump, iar politicile sale asertive au efecte secundare relevante. Pentru că politica de putere și politica de „mare putere” dau naștere, automat, la abordări de reechilibrare, respectiv **echilibrul de putere** și **balanța amenințărilor**, care presupun asocierea statelor sub presiune pentru a îndigui recalcitrantul din sistem, mai direct și dur sau mai *soft*, vezi varianta formatului BRICS extins, în primul caz, sau relația strategică China-Rusia versus acțiunile *soft* ale aliaților europeni și asiatici în primul mandat Trump.

Iar acest drum competițional/ confruntațional se manifestă mai ales când dispare elementul de atractivitate din politica „bunurilor comune globale”, apărate multilateral de toate statele (și întărită de SUA), și apare tentația părăsirii organizațiilor internaționale (pe motiv că limitează manifestarea politicii de putere, în mod individual, a actorilor). Și dacă Beijingul și Moscova nu au făcut-o până acum din cauza costurilor de imagine, pașii lui Donald Trump amenință să deschidă „cutia Pandorei” și în această direcție[45].

Atitudinea majorității statelor lumii, după Războiul Rece, de a se alinia la politica/ viziunea SUA și de a îmbrățișa valori comune[46] a fost contestată de unele puteri regionale și numită chiar o anomalie a politicilor globale. Încercările de balansare post-Război Rece, de până astăzi, au fost limitate și regionale, de exemplu Iranul și „axa rezistenței” în Orientul Mijlociu (mai ales post-Irak și Afghanistan) sau politicile economice antiamericane ale BRICS. În ceea ce-i privește pe vecinii direcți ai SUA, recentele politici de control lansate de D.Trump ar putea avea efecte contrare pentru interesele americane, de tipul tendinței de a rezista actualei administrații sau coalizării pentru blocarea acțiunilor distructive, chiar în cadrul spațiului occidental.

CONCLUZII PRELIMINARE PRIVIND DOCTRINA TRUMP

Din start trebuie precizat că am utilizat/ studiat în acest articol doar marile tendințe identificate la nivel global referitoare la doctrina „Trump 2.0”. De altfel, am avut la dispoziție doar elementele incipiente din primele săptămâni, nicidecum o perioadă substanțială de mandat și o administrație așezată, ale cărei politici ar fi fost predictibile, lesne de anticipat. Lipsesc din enumerarea de până acum abordări mai mult sau mai puțin partizane, la nivelul oponenților politici sau al unor analiști/ editorialiști, care vin, totuși, cu argumente importante, care merită menționate într-o dezbatere despre preliminariile la doctrina „Trump 2.0”. Până acum, unilateralismul agresiv și tentația de *bullying* și constrângere la nivel global sunt principalele elemente subliniate în analizele criticilor asumați ai lui Donald Trump.

Testul de stres pe care-l aplică lumii Donald Trump, cu instrumente de tip *bullying* și constrângeri pe baza amenințării cu taxe, tarife și sancțiuni, precum și tranzacționalismul *quid pro quo*, riscă să creeze probleme pe termen mediu și lung, chiar dacă, aparent, satisface nevoia de victorie clamată imediat, ca și de îndeplinire a promisiunilor făcute de către președinte și administrația sa[47]. Abordările tranzacționale și unilaterale ale lui Trump, în afara instituțiilor

internaționale, sunt de asemenea semnale ale politicii de putere *sic volo*, ca și recursul la amenințări formulate bombastic și referiri directe la preluare, cucerire și achiziție de diferite teritorii – de la Canada al 51-lea stat, Groenlanda de cumpărat, Canalul Panama de luat înapoi (prin denunțarea tratatului prin care a fost transferat noului stat) și Fâșia Gaza de preluat și transformat în Riviera Mediteranei de Est.

Nu lipsită de interes este și ideea legată de o revenire la o agendă de politică externă expansionistă – cu utilizarea constrângerilor economice sau a forței militare pentru cucerirea de noi teritorii – acțiune care contrazice retragerea în problemele interne, izolaționism sau o reformulare a Doctrinei Monroe (cu controlul regional în cele două Americi). Referirile dinaintea preluării mandatului, reluate după intrarea la Casa Albă, care vizează Groenlanda, Canada și Panama nu sunt o soluție pentru noile provocări ale lumii secolului 21, redesenată de creșterea influenței Chinei (dincolo de tot ce a fost vreodată Uniunea Sovietică la nivel global din punct de vedere militar, strategic, inovativ, tehnologic și, mai ales, economic), de inegalitățile globalizării (ce duc la dezindustrializare și pierderea locurilor de muncă în regiunile necompetitive) și de topirea calotei glaciare în Nord, cu amenințările de securitate și oportunitățile economice deschise de acest fenomen, dublat de instabilitatea echilibrelor între marile puteri - SUA și China[48].

Politica de putere se reflectă și aici prin coerciția impusă micilor actori, o abordare care creează imediat reacții, și, în timp, ar putea da naștere unor efecte secundare majore, respectiv alianțe de îndiguire sau soluții alternative de contracarare a constrângerii. Aceleași efecte din politică și reașezări strategice se regăsesc în formulele de naționalism economic, deja testate ca efect în creșteri de prețuri, a inflației, pierderi de piețe și scăderea eficienței economice în competiția globală a marilor puteri, purtată cu China. Putem adăuga la abordările critice deglobalizarea forțată, unilateralismul simbolic, dar și nevoia de reglobalizare dirijată[49]. După deconstructivism, revitalizarea bazelor de acțiune și a instrumentarului american, vedem renașterea la D.Trump a unei forme de constructivism ideologizat, care ar putea fi gândit la limită, prin exegeții săi, drept premisă de creare a unei internaționale naționaliste/ suveraniste.

O zonă pe care nu am putut-o decripta în manifestările începutului de mandat, deși s-au conturat unele elemente, este relația democrație-oligarhie pe care o introduce doctrina „Trump 2.0". D.Trump provine el însuși din zona oamenilor de afaceri, optează pentru statul minimal instituțional, care să constrângă marginal activitățile proprii și ale oricăror investitori, pe bazele libertății absolute clamate, cu precădere în zonele tehnologice. Unii au invocat o hegemonie a marilor corporații tehnologice ca bază a pragmatismului lui Trump – dacă nu chiar origine a puterii actualului lider de la Casa Albă -, iar rolul lui Elon Musk în administrație și impactul altor lideri multimiliardari și patroni ai giganților tehnologici în evoluția actuală pot ridica semne de întrebare legate de infuzia de tehno-utopism[50] în politica americană, dacă nu chiar un semnal de alarmă asupra căderii într-o epocă a oligarhiei tehnologice digitale și a preeminenței algoritmilor care au demolat și alterat deja substanțial democrația tradițională și au favorizat populismul[51]. Aceasta reprezintă o pistă de studiat în viitor.

BIBLIOGRAFIE

1. BRENES Michael, Jackson Van, "Trump and the New Age of Nationalism. A Dangerous Combination for America and the World", *Foreign Affairs*, 28 ianuarie 2025, https://www.foreignaffairs.com/united-states/trump-and-new-age-nationalism.
2. CHIFU Iulian, Frunzeti Teodor, „Doctrina Trump. Realismul principial", în *Strategic Impact/ Impact Strategic* (engleză/ română), nr. 3/4 2019, ISSN 1582-6511; ISSN 1842-810X (on-line).
3. CHIFU Iulian, *„It's the security stupid!". Alterarea pieței libere și liberului schimb în economie în condiții de război și stres securitar*, Adevărul, 25.08.2023, la https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/its-the-security-stupid-alterarea-pietei-2294505.html.
4. CHIFU Iulian, *Actori, relații și politică de putere în secolul 21*, Editura RAO, București, 2022, ISBN 978-606-006-817-4, volumul 1 al tetralogiei „Reconfigurarea securității și a relațiilor internaționale în secolul 21".
5. CHIFU Iulian, *Administrația Trump 2025 și Ucraina*, Calea Europeană, 27 ianuarie 2025, la https://www.caleaeuropeana.ro/iulian-chifu-administratia-trump-2025-si-ucraina/.
6. CHIFU Iulian, *Dezastrul sirian pentru Rusia lui Putin. Ce rol au avut Turcia și Ucraina?*, Calea Europeană, 31 ianuarie 2025, la https://www.caleaeuropeana.ro/iulian-chifu-dezastrul-sirian-pentru-rusia-lui-putin-ce-rol-au-avut-turcia-si-ucraina/.
7. CHIFU Iulian, „Doctrina Trump la apogeu: naționalism și realism dur și pur cu numele de „realism principial", *Infosfera*, anul XI, nr.2/2019, ISSN 2065-3395.
8. CHIFU Iulian, *Donald Trump la Casa Albă 2025*, Calea Europeană, 21 ianuarie 2025, https://www.caleaeuropeana.ro/iulian-chifu-donald-trump-la-casa-alba-2025/.
9. CHIFU Iulian, *Lumea lui Trump – deconstrucție și reconstrucție pe baza oligarhiei conservatoare globalizante*, Calea Europeană, 24 ianuarie 2025, https://www.caleaeuropeana.ro/iulian-chifu-lumea-lui-trump-deconstructie-si-reconstructie-pe-baza-oligarhiei-conservatoare-globalizante/.
10. CHIFU Iulian, „Premise, preliminarii și perspective pentru o doctrină Trump: Revenirea la politica de putere", *Infosfera*, anul XI, nr.1/2019, ISSN 2065-3395.
11. CHIFU Iulian, *Reconfigurarea securității și relațiilor internaționale în secolul XXI,* Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale, București, 2022, ISBN 978-630-6523-01-6.
12. CHIFU Iulian, Savu Lavinia, *The Impact of Technology on Human Being, Society and Politics,* Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale „Ion I. C. Brătianu" al Academiei Române, București, 2020, ISBN 978-606-8656-91-5, 398 p.
13. CHIFU Iulian, Simons Greg, *Rethinking warfare in the 21-st Century. The influence and effects of the Politics, Information and Communication Mix,* 2023, Cambridge University Press, 2023, ISBN:9781009355247.
14. CHIFU Iulian, *Strategia de Securitate Trump: realism dur și pur, naționalism și excepționalism american, cu Europa partener transatlantic puternic,* Adevărul blog, 22 Decembrie 2017, la https://adevarul.ro/international/statele-unite/strategia-securitate-trump-realism-dur-pur-nationalism-exceptionalism-american-europa-partener-transatlantic-puternic-1_5a3ccb25d7af743f8d9bb5c1/index.html.
15. CHIFU Iulian, "When technology and social media are meeting Covid-19. Relativization of the truth and the fate of social media", *Romanian Intelligence Studies Review,* nr. 25/2021.
16. COLLINSON Stephen, "Trump's threats to Greenland, Canada and Panama explain everything about America First", *CNN,* 8 ianuarie 2025, https://edition.cnn.com/2025/01/08/politics/trump-greenland-canada-panama-analysis/index.html.

17. DAALDER H. Ivo, Lindsay James M., ”The Price of Trump’s Power Politics. Why China and Russia Stand to Win in a Might-Makes-Right World”, *Foreign Affairs*, 30 Ianuarie 2025, https://www.foreignaffairs.com/united-states/price-trumps-power-politics.
18. DREZNER W. Daniel, ”Does the Madman Theory Actually Works?”, *Foreign Policy*, 7 ianuarie 2025, https://foreignpolicy.com/2025/01/07/madman-theory-international-relations-unpredictability/.
19. FERGUSON W. Roger Jr., Hippold F. Maximilian, ”The Case for Reglobalization. Turning Inward Won’t Secure America’s Interests”, *Foreign Affairs*, 30 ianuarie 2025, https://www.foreignaffairs.com/case-reglobalization-america-roger-ferguson-maximilian-hippold.
20. FUKUYAMA Francis, *Identity. Contemporary Identity Politics and the Struggle for Recognition*, Profilebooks Ltd, Londra, 2018, ISBN 978 1 78125 9801, 218 p.
21. GREENSPAN Allan, *The Age of Turbulence*, Penguin Books, 2008, ISBN 978-0-141-02991-7, 563 p.
22. HAGEL Chuck, ”Principles and interests”, *The National Interest*, 1 iunie 2006, https://nationalinterest.org/article/principles-and-interests-797.
23. HONIG David, ”Wonky Stuff”, 2 februarie 2025, https://www.newsfromme.com/2025/02/02/wonky-stuff/.
24. KAGAN Robert, ”Power and Weakness”, *Policy Review*, nr. 113, 2002, https://www.ies.be/files/documents/JMCdepository/Robert%20Kagan,%20Power%20and%20Weakness,%20Policy%20Review,%20No.%20113.pdf.
25. KAGAN Robert, *The Jungle Grows Back. American and Our Imperiled World*, Alfred A. Knopf, New York, 2018.
26. KIRKEY Sharon, ”Is Donald Trump’s, principled realism’ a real doctrine?”, *National Post*, 26 septembrie 2018, https://nationalpost.com/news/world/is-donald-trumps-principled-realism-a-real-doctrine.
27. MEHEUT Constant, ”Trump Urges Trading Ukraine’s Critical Minerals for More U.S. Aid”, *The New York Times*, 3 februarie 2025, https://www.nytimes.com/2025/02/03/world/europe/trump-ukraine-rare-earth-minerals.html.
28. RICHARDSON Bill, ”A new Realism. A realistic and principled foreign policy”, *Foreign Affairs*, nr. 1 (Ianuarie/Februarie), 2008, https://www.foreignaffairs.com/articles/2008-01-01/new-realism.
29. ROLLO Stuart, *The Perils of Tech-Utopian Thinking*, Observer Research Foundation, 17 mai 2023, at https://www.orfonline.org/research/the-perils-of-tech-utopian-thinking.
30. RUSSELL Greg, ”Madison’s Realism and the Role of Domestic Ideals in Foreign Affairs”, *Presidential Studies Quarterly*, vol. 25, nr. 4, Perceptions of the Presidency (Fall, 1995).
31. RUSSELL Greg, ”Theodore Roosevelt, Geopolitics, and Cosmopolitan Ideals”, *Review of International Studies,* vol. 32, nr. 3, 2006.
32. SIMONS Greg, Chifu Iulian, ”Information Warfare as a Theoretical Construct and an Operational practice”, în SAMOILENKO Sergei, Solon Simmons (eds.), *Handbook of Social and Political Conflict*, Wiley & Sons Ltd., 2025.
33. SIMONS Greg, Chifu Iulian, *The Changing Face of Warfare in the 21st Century*, Routledge, London and New York, 2017, ISBN 978-1-472-48212-9, 278 p.
34. TRUMP J. Donald, *Great Again. How to Fix Our Crippled America*, Threashold Editions, New York, 2015, ISBN 978-1-5011-3800-3, 193 p.
35. TRUMP J. Donald, *The Inaugural Address Remarks*, The White House, 20 ianuarie 2025, at https://www.whitehouse.gov/remarks/2025/01/the-inaugural-address/.
36. TRUMP J. Donald, *Imposing Sanctions on the International Criminal Court*, Executive Order, 6 februarie 2025, at https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/02/imposing-sanctions-on-the-international-criminal-court/.

37. TRUMP J. Donald, *Peace through strength*, Truth Social, 27 noiembrie 2024, at https://truthsocial.com/@realDonaldTrump/posts/113556157032343210.
38. WALT M. Stephen, "Trump Can't Bully the Entire World. Loudly making threats doesn't amount to a foreign policy", *Foreign Policy*, 30 decembrie 2024, https://foreignpolicy.com/2024/12/30/trump-bully-world-america-foreign-policy/.
39. WALT M. Stephen, "What IR Theory Predicts About Trump 2.0. An academic assessment of the U.S. president's foreign-policy revolution", *Foreign Policy*, 3 februarie 2025, https://foreignpolicy.com/2025/02/03/ir-theory-trump-balance-power/.
40. WEBSTER Graham, Sherman Justin, "The Fall and Rise of Techno-Globalism. Democracies Should Not Let the Dream of the Open Internet Die", *Foreign Affairs*, 28 octombrie 2021, at https://www.foreignaffairs.com/articles/world/2021-10-28/fall-and-rise-techno-globalism.
41. *** Crisis Group, *10 Conflicts in 2025*, 01.01.2025, https://www.crisisgroup.org/global/10-conflicts-watch-2025.
42. *** Encyclopedia Britannica, *The Gordian Knot*, https://www.britannica.com/topic/Gordian-knot.
43. *** "Musk backing for European far-right, threatens democracy,' says German Chancellor Scholz", *Le Monde,* 17 ianuarie 2025, https://www.lemonde.fr/en/germany/article/2025/01/17/musk-backing-for-european-far-right-threatens-democracy-says-scholz_6737138_146.html.
44. *** President Trump Donald J., *Press conference*, 11 ianuarie 2025, at https://www.youtube.com/watch?v=7AmMmYhJLZA.
45. *** *President Trump's Speech to the Arab Islamic American Summit*, 21 mai 2017, https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/president-trumps-speech-arab-islamic-american-summit/.
46. *** *Remarks by President Trump on the Strategy in Afghanistan and South Asia*, 21 august 2017, https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-strategy-afghanistan-south-asia/.
47. *** *Remarks by President Trump to the 73rd Session of the United Nations General Assembly*, 25 septembrie 2018, https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-73rd-session-united-nations-general-assembly-new-york-ny/.
48. *** Senate Foreign Relations Committee, *Hearings to examine the expected nomination of Marco A. Rubio, of Florida, to be Secretary of State*, 119th Congress (2025-2026), 15.01.2025, https://www.congress.gov/event/119th-congress/senate-event/336501.
49. ***A *Keynote Speech by U.S. Secretary of State Michael R. Pompeo*, 4 decembrie 2018, http://www.gmfus.org/events/keynote-speech-us-secretary-state-michael-r-pompeo.
50. ***Mars and Venus, Ten Years Latter. Essays on the US and Europe a Decade after Robert Kagan's Power and Weakness, *Policy Review*, 172/2012, Hoover Institution, Stanford University, ISSN 0146-5945, 144 p.
51. ***Remarks made by President Trump at the *72nd Session of the United Nations General Assembly*, 19 septembrie 2017, https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-72nd-session-united-nations-general-assembly/.
52. *** *President Donald Trump's UN General Assembly Speech,* în *National Post*, 26 septembrie 2018, at https://nationalpost.com/news/world/trump-un-speech.
53. *** *US National Security Strategy*,*"A New National Security Strategy for a New Era"*, 18 decembrie 18, 2017, https://www.whitehouse.gov/articles/new-national-security-strategy-new-era/.

[1] Iulian Chifu, *Reconfigurarea securității și relațiilor internaționale în secolul XXI*, Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale, București, 2022, ISBN 978-630-6523-01-6; Iulian Chifu, *Actori, relații și politică de putere în secolul 21*, Editura RAO, București, 2022, ISBN 978-606-006-817-4, volumul 1 al tetralogiei „Reconfigurarea securității și a relațiilor internaționale în secolul 21".

[2] Robert Kagan, "Power and Weakness", *Policy Review*, nr. 113, 2002, https://www.ies.be/files/documents/JMCdepository/Robert%20Kagan,%20Power%20and%20Weakness,%20Policy%20Review,%20No.%20113.pdf.

[3] Iulian Chifu, Teodor Frunzeti, „Doctrina Trump. Realismul principial", în *Strategic Impact/ Impact Strategic* (engleză/ română), nr. 3/4 2019, ISSN 1582-6511; ISSN 1842-810X (on-line), p. 7-18.

[4] *** „Mars and Venus, 10 years latter. Essays on the US and Europe a Decade after Robert Kagan's Power and Weakness", *Policy Review*, 172/2012, Hoover Institution, Stanford University, ISSN 0146-5945, 144 p.

[5] Robert Kagan, *The Jungle Grows Back. American and Our Imperiled World*, Alfred A. Knopf, New York, 2018.

[6] Francis Fukuyama, *Identity. Contemporary Identity Politics and the Struggle for Recognition*, Profile Books Ltd, Londra, 2018, ISBN 978 1 78125 9801, 218 p.

[7] Ibidem.

[8] Iulian Chifu, „Premise, preliminarii și perspective pentru o doctrină Trump: Revenirea la politica de putere", în *Infosfera*, anul XI, nr.1/2019, ISSN 2065-3395, p. 3-12; Iulian Chifu, „Doctrina Trump la apogeu: naționalism și realism dur și pur cu numele de „realism principial", în *Infosfera*, anul XI, nr.2/2019, ISSN 2065-3395, p.3-15.

[9] Iulian Chifu, „Administrația Trump 2025 *și* Ucraina", *Calea Europeană*, 27 ianuarie 2025, la https://www.caleaeuropeana.ro/iulian-chifu-administratia-trump-2025-si-ucraina/; Iulian Chifu, „Lumea lui Trump – deconstrucție și reconstrucție pe baza oligarhiei conservatoare globalizante", *Calea Europeană*, 24 ianuarie 2025, la https://www.caleaeuropeana.ro/iulian-chifu-lumea-lui-trump-deconstructie-si-reconstructie-pe-baza-oligarhiei-conservatoare-globalizante/; Iulian Chifu, „Donald Trump la Casa Albă 2025", *Calea Europeană*, 21 ianuarie, la https://www.caleaeuropeana.ro/iulian-chifu-donald-trump-la-casa-alba-2025/.

[10] Greg Simons, Iulian Chifu, *The Changing Face of Warfare in the 21st Century*, Routledge, London and New York, 2017, ISBN 978-1-472-48212-9, 278 p.; Iulian Chifu, *Actori, relații și politică de putere în secolul 21.*

[11] Iulian Chifu, Greg Simons, *Rethinking warfare in the 21-st Century. The influence and effects of the Politics, Information and Communication Mix*, 2023, Cambridge University Press, 2023, ISBN:9781009355247.

[12] Vezi și Greg Simons, Iulian Chifu, "Information Warfare as a Theoretical Construct and an Operational practice", în Sergei Samoilenko, Solon Simmons, *Handbook of Social and Political Conflict*, Wiley & Sons Ltd, 2025.

[13] *** *Remarks made by President Trump at the 72nd Session of the United Nations General Assembly*, 19 septembrie, 2017, https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-72nd-session-united-nations-general-assembly/; transcriptul complet al declarației *President Donald Trump's UN General Assembly Speech* în *National Post*, 26 septembrie 2018, at https://nationalpost.com/news/world/trump-un-speech.

[14] *US National Security Strategy*,*"A New National Security Strategy for a New Era"*, 18 decembrie 2017, https://www.whitehouse.gov/articles/new-national-security-strategy-new-era/.

[15] Iulian, Chifu, Teodor, Frunzeti, *Op. cit.*

[16] *President Trump's Speech to the Arab Islamic American Summit*, 21 mai 2017, https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/president-trumps-speech-arab-islamic-american-summit/; *Remarks by President Trump on the Strategy in Afghanistan and South Asia*, 21 august 2017, https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-strategy-afghanistan-south-asia/; vezi și Sharon Kirkey, "Is Donald Trump's 'principled realism' a real doctrine?", 26 septembrie, 2018, *National Post*, https://nationalpost.com/news/world/is-donald-trumps-principled-realism-a-real-doctrine.

[17] Greg Russell, "Madison's Realism and the Role of Domestic Ideals in Foreign Affairs", *Presidential Studies Quarterly*, vol. 25, nr. 4 (Perceptions of the Presidency/ Fall, 1995), p. 711-723.

[18] Greg Russell, "Theodore Roosevelt, Geopolitics, and Cosmopolitan Ideals", *Review of International Studies,* vol. 32, nr. 3, 2006, p. 541-559.

[19] Chuck Hagel, "Principles and interests", *The National Interest*, 1 iunie 2006, https://nationalinterest.org/article/principles-and-interests-797.

[20] Iulian Chifu, *Premise, preliminarii* și *perspective pentru o Doctrină Trump: revenirea la politica de putere;* Iulian Chifu, *Actori, relații și politică de putere în secolul 21.*

[21] Bill Richardson, "A new Realism. A realistic and principled foreign policy", *Foreign Affairs*, nr. 1 (ianuarie/februarie), 2008, https://www.foreignaffairs.com/articles/2008-01-01/new-realism.

[22] *Ibidem.*

[23] ***, *Remarks by President Trump to the 73rd Session of the United Nations General Assembly*, 25 Septembrie, 2018, https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-73rd-session-united-nations-general-assembly-new-york-ny/.

[24] *** *A Keynote Speech by U.S. Secretary of State Michael R. Pompeo*, 4 decembrie 2018, http://www.gmfus.org/events/keynote-speech-us-secretary-state-michael-r-pompeo.

[25] Iulian Chifu, *Strategia de Securitate Trump: realism dur şi pur, naţionalism şi excepţionalism american, cu Europa partener transatlantic puternic*, Adevărul blog, 22 decembrie 2017, la https://adevarul.ro/international/statele-unite/strategia-securitate-trump-realism-dur-pur-nationalism-exceptionalism-american-europa-partener-transatlantic-puternic-1_5a3ccb25d7af743f8d9bb5c1/index.html; Iulian Chifu, *Premise, preliminarii* şi *perspective pentru o Doctrină Trump: revenirea la politica de putere*.

[26] Donald J. Trump, *Great Again. How to Fix Our Crippled America*, Threashold Editions, New York, 2015, ISBN 978-1-5011-3800-3, 193 p.

[27] Iulian Chifu, *Actori, relaţii şi politică de putere în secolul 21.*

[28] Donald J. Trump, *The Inaugural Address Remarks*, The White House, 20 ianuarie 2025, la https://www.whitehouse.gov/remarks/2025/01/the-inaugural-address/.

[29] Senate Foreign Relations Committee, *Hearings to examine the expected nomination of Marco A. Rubio, of Florida, to be Secretary of State*, 119th Congress (2025-2026), 15.01.2025, https://www.congress.gov/event/119th-congress/senate-event/336501.

[30] Donald J. Trump, *Peace through strength*, Truth Social, 27 noiembrie, 2024, https://truthsocial.com/@realDonaldTrump/posts/113556157032343210.

[31] President Donald Trump, *Press conference*, 11 ianuarie 2025, https://www.youtube.com/watch?v=7AmMmYhJLZA.

[32] Ivo H. Daalder, James M. Lindsay, "The Price of Trump's Power Politics. Why China and Russia Stand to Win in a Might-Makes-Right World", *Foreign Affairs*, 30 Ianuarie 2025, https://www.foreignaffairs.com/united-states/price-trumps-power-politics.

[33] Encyclopedia Britannica, *The Gordian Knot*, https://www.britannica.com/topic/Gordian-knot.

[34] Iulian Chifu, *Doctrina Trump la apogeu: naţionalism şi realism dur şi pur cu numele de „realism principial".*

[35] Roger W. Ferguson, Jr., Maximilian F. Hippold, "The Case for Reglobalization. Turning Inward Won't Secure America's Interests", *Foreign Affairs*, 30 ianuarie 2025, https://www.foreignaffairs.com/case-reglobalization-america-roger-ferguson-maximilian-hippold.

[36] Crisis Group, *10 Conflicts in 2025*, https://www.crisisgroup.org/global/10-conflicts-watch-2025.

[37] Donald J. Trump, *Imposing Sanctions on the International Criminal Court*, Executive Order, 6 februarie 2025, at https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/02/imposing-sanctions-on-the-international-criminal-court/.

[38] Crisis Group, *Op.cit.*

[39] David Honig, *Wonky Stuff*, 2 Februarie 2025, https://www.newsfromme.com/2025/02/02/wonky-stuff/.

[40] Constant Meheut, "Trump Urges Trading Ukraine's Critical Minerals for More U.S. Aid", *The New York Times*, 3 februarie 2025, at https://www.nytimes.com/2025/02/03/world/europe/trump-ukraine-rare-earth-minerals.html.

[41] Allan Greenspan, *The Age of Turbulence*, Penguin Books, 2008, ISBN 978-0-141-02991-7, 563 p.

[42] Iulian Chifu, *„It's the security stupid!". Alterarea pieţei libere şi liberului schimb în economie în condiţii de război şi stres securitar*, Adevărul, 25.08.2023, la https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/its-the-security-stupid-alterarea-pietei-2294505.html.

[43] Michael Brenes, Van Jackson, "Trump and the New Age of Nationalism. A Dangerous Combination for America and the World", *Foreign Affairs*, 28 ianuarie 2025, https://www.foreignaffairs.com/united-states/trump-and-new-age-nationalism.

[44] Iulian Chifu, *Dezastrul sirian pentru Rusia lui Putin. Ce rol au avut Turcia şi Ucraina?*, Calea Europeană, 31 ianuarie 2025, la https://www.caleaeuropeana.ro/iulian-chifu-dezastrul-sirian-pentru-rusia-lui-putin-ce-rol-au-avut-turcia-si-ucraina/.

[45] Stephen M. Walt, "What IR Theory Predicts About Trump 2.0. An academic assessment of the U.S. president's foreign-policy revolution", *Foreign Policy*, 3 februarie 2025, https://foreignpolicy.com/2025/02/03/ir-theory-trump-balance-power/.

[46] Francis Fukuyama, *Op. cit*.

[47] Stephen M. Walt, "Trump Can't Bully the Entire World. Loudly making threats doesn't amount to a foreign policy", *Foreign Policy*, 30 decembrie 2024, https://foreignpolicy.com/2024/12/30/trump-bully-world-america-foreign-policy/.

[48] Stephen Collinson, *Trump's threats to Greenland, Canada and Panama explain everything about America First,* CNN, 8 ianuarie 2025, https://edition.cnn.com/2025/01/08/politics/trump-greenland-canada-panama-analysis/index.html.

[49] Roger W. Ferguson Jr., Maximilian F. Hippold, *Op.cit.*

[50] Stuart Rollo, *The perils of Tech-Utopian Thinking*, Observer Research Foundation, 17 mai 2023, https://www.orfonline.org/research/the-perils-of-tech-utopian-thinking; Graham Webster, Justin Sherman, "The Fall and Rise of Techno-Globalism. Democracies Should Not Let the Dream of the Open Internet Die", *Foreign Affairs*, 28 octombrie 2021, https://www.foreignaffairs.com/articles/world/2021-10-28/fall-and-rise-techno-globalism.

[51] Iulian Chifu, "When technology and social media are meeting Covid-19. Relativization of the truth and the fate of social media", în *Romanian Intelligence Studies Review*, nr. 25/2021, p.101-113; Iulian Chifu, Lavinia Savu, *The Impact of Technology on Human Being, Society and Politics,* Editura Institutului de Ştiinţe Politice şi Relaţii Internaţionale „Ion I. C. Brătianu" al Academiei Române, Bucureşti, 2020, ISBN 978-606-8656-91-5, 398 p.